

Kommunista kultúra

A proletárok színháza

Az első este a fővárosi színházakban

A kapitalista társadalom a nehéz, verejtékes munkában robotolóknak, az összes gazdasági javak és értékek termelőinek: a dolgozó proletároknak csupán annyit juttat a földi javakból, a mennyiből örömtelen és sivár életüket tengethetik s utódokat — az örök rabság átvállalására — létrehozhatnak. A kapitalista gazdagság fényéből csak sorvasztó sötét árnyék esik a kohók és bányák robotos rabjaira és palotáik kényelmének melegéből csak a kiáltó ellentét dermedt hűdege árad a tömeglakások korai halálra szánt áldozatai felé.

A tudomány és művészet, kultúra és higiéné, mind-mind *tilalomfákkal körülhatárolt részei a kapitalista társadalomnak*, a hová az anyagiség ezernyi kölöncével lenyüggött proletárok be nem juthattak, nehogy a lélek szabaddabb szárnyalása szárnyat adjon a szolgaság ellen lázadó erőiknek. A kapitalista társadalom életrendje az volt, hogy az egyik rész, az elenyésző kisebbség *semmi hasznos munkát nem végzett* s így naphosszat ráérő idejükkel igyekeztek az élet minden élvezetét és örömét fenékgig kiüríteni, míg a

másik résznek, a dolgozók millióinak *munkaidejét oly teljesen állapították meg*, hogy a munkának és alvásnak idején *tul semmi egyéb*re ne legyen nemcsak idejük, de kedvük és erejük sem.

A proletáruuralom ezt az életrendet gyökerében megváltoztatja. Ha ugyanolyan önző és szűklátkörű lenne, mint a kapitalisták voltak, akkor egyszerűen megfordítaná az életszeker rudját s az eddig munkátlan nyugalomban dözsölők huzhatnák most inukszakadtáig annak minden terhét. De nem ezt teszi. A proletáruuralom életrendje két alappilléren épül fel. Az első az, hogy a társadalom csak azt tartja el, a ki számára hasznos, produktív munkát végez, de ez a munka már nem a kapitalisták testet-lelket megölnő baromi robotja, hanem a napnak csupán egy hányadára terjedő és megfelelő keretekben lezajló termelő foglalkozás. Ebbe kapcsolódik bele a másik alappillér, a mely szerint a napnak megmaradó tekintélyes részében minden dolgozó proletár a hajlamának és vágyainak legmegfelelőbb időtöltést és szórakozást választhatja és az új rend erre nemcsak időt nyújt neki, hanem a módokat is megadja hozzá.

Nem lehet kétséges senki gondolkodó ember előtt, hogy így életrend a törvényszerűség erejével fogja magától vonni a *tudományok és művészetek elzárt levegőjű világának feltrüssü-*

lését és megújódását. Az a terem-
őserő, amely az eddig elnyomott pro-
letárság lelkéből csak durva öröök-
ben és mulatságokban találhatta meg
levezető útját, most egyszeriben meg-
fogja találni az új hangokat és új szí-
neket a tudomány és művészet igazi
templomának — a mely felé a prole-
társág áhítatosabb lélekkel fordul, mint
a léha és külsőséges burzsoá — fel-
építéséhez.

A diadalmas magyar proletariátus
mérőföldjáró léptekkel halad már ezen
az úton. Minden cselekedete és minden
ténykedése szervesen kapcsolódik bele

az új világrend programjába. A
munka nem lesz már rabság és az élet
nem lesz csak munka.

Ennek a programnak jegyében folyt
le már tegnap a színházak előadása. A
proletárállam *ma vette birtokába és
adta át* a tanulásra és élvezetre vágyó
proletároknak a kulturának azt a kis
szigetét, a melyet a jövőben a színház
képviselni fog. Nem alacsony ösztönök
izgatására és kéjelgő kíváncsiságok ki-
elégítésére fog szolgálni ezentúl, ha-
nem a tanulás és finomodó léleknek
fog nemes táplálékot és gyarapodást
nyújtani. A nézőtérén mindenütt a

proletárok százai ültek, a kik figyelő szemmel és szomjas lélekkel szívták magukba a színpad nyújtotta gondolatokat és sehol semmi nyoma nem volt a régi közönség fecsegő, zajongó figyelmetlenségének. A színészek is megérezték, hogy most megértőbb, komolyabb közönség ül velük szemben és igyekeztek művészetük legjavát nyújtani. És a proletárközönség nem is fukarkodott az elismeréssel.

A *Nemzeti Színházban* a *Reményt* játszották, *Heuermans* megrázó halásztragédiáját. Leírhatatlan lelkesedés, a mikor az öreg halász a második felvonásban a *Marseillaiset* hegedüli. Közönség ennyire szíve dobbanásával még nem kísérte zeneütemeit. Az *Operaházban* is ünnepi előadás volt, a melynek kezdetén a színház művészszemélyzele *énekelte a Marseillaiset*, a melyet az elvtársak álva hallgattak végig. Ezután *Sámson és Delila* került színre kifogástalan előadásban. A *Vig-színházban Csizmadia* Sándor elvtárs mondott az előadás előtt lendületes, meleg beköszöntőt, majd a *Lilliom*-ot játszották mindvégig lelkes hangulatban. A *Király Színházban Halasi* Andor elvtárs beszélt az új világrendről s a rendes műsordarab *Rinaldó grófja* került ezután sorra. A többi színházaknak is ünnepi előadása volt s a színháznak és a közönségnek harmonikus és meleg összetalálkozása volt a mai est.